

Yrd. Doç. Dr. Tülay Güzel

Öğr. Gör. Zerrin Mersin

Bilgi Teknolojilerinin İşletmelerin Muhasebe Uygulamalarında Yarattığı Değişim

Yrd. Doç. Dr. Tülay GÜZEL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu

Öğr. Gör. Zerrin MERSİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Ezine Meslek Yüksek Okulu

Özet

Muhasebe bilgi sisteminin amaçları: yönetimin varlıklar üzerindeki yönetim sorumluluğunu yerine getirmek, geleceğe ilişkin işletme faaliyetlerini planlamak, işletme faaliyetlerinin kontrolünü yapmak, işletme yönetimi için temel bilgileri üretmektir. Muhasebe işletmenin faaliyetleri ve faaliyetlerin sonuçları hakkındaki finansal tablolar aracılığıyla şirket varlıklarını etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığı konusunda bilgi verir. İşletme yöneticilerinin karar alma ve kontrol fonksiyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra geleceğin planlanması için gerekli bilgiler sağlayan bir sistemdir. Bu sistem bilgi teknolojilerin hızla gelişmesi ve verilerin kayda alınması ve raporlanması ile kısa zamanda çok hızlı ve etkin bir şekilde yapılabilir hale gelmiştir. Bu çalışmanın amacı, bilgi teknolojisindeki gelişimin muhasebe uygulamaları açısından yarattığı değeri ortaya koyabilmektir. Çok kısa sürede hızla gelişen ve gelişmeye devam eden yeni programlar ve yazılımlar sayesinde günümüzde birçok işletme muhasebe uygulamalarında çok önemli kolaylıklar kazanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe işlemleri, bilgi teknolojileri.

Abstract (The Effects of Information Technologies on Accounting Implementations of Companies)

Account information system's aims: management's dwell of existence to perform management responsibilities, plan of company aims for the future, control the company facilities, produce the basic knowledge of company management. Account gives information about company's activities and activities's results with financel tableau to company existence use active and profitable. This system helps to take a decision and function of company's manager and this system provides necessary knowledge for plan to future. This system improve the information Technologies and record the datums and reported them fastly and to give shave to active. The aim of this study accounting abblided value effect to the development information technologies. In a very little period devoloping new programme by means of many company account facilities win conveniences.

Key Words: Account procedure, information technologies.

Giriş

Günümüzde hızla devam eden bilgi teknolojilerindeki gelişim, işletmelerdeki

bir çok uygulamaya büyük etkilerde bulunmuştur. Bu etkilerin en önemlisi muhasebe uygulamalarında karşımıza

çıkma ktadır. Bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve yaygın kullanım; muhasebe uygulamalarında ticari yazılım ürünleri nin ortaya çıkmasına yol açmış, bu da verilerin işleme ve analiz etme sürecini önemli ölçüde etkilemiştir. Önceleri, muhasebe faaliyetlerinin bilgisayar ortamında izlenmesine öncülük eden "genel muhasebe programları" geliştirilmiştir. Bu programlarla defter tutma, beyanname ve bildirge lerin hızlı ve daha düşük maliyetle hazırlanması sağlanmıştır. Daha sonra planlama, kontrol ve karar desteği için gerekli bilgileri sağlamayan bu programlar yerine muhasebede entegre programlar kullanılmaya başlanmıştır, böylelikle herhangi bir amaçla bilgisayara girilen bir bilginin muhasebe kaydının otomatik olarak yapılması sağlanmıştır. son olarak işletmelerin tüm departman ve fonksiyonlarını bir bilgisayar sisteminde tümleşik hale getiren kurumsal kaynak planlaması-KKP (Enterprise Resource Planning-ERP) yazılımları ile devam etmiştir. Bilgi teknolojilerindeki bu değişim muhasebe programlarının da hızlı değişimini sağlamış, nitekim günümüzde KKP uygulamaları, e-ticaret, e-işletme, gibi yeni oluşumlar ve uygulamalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle eskiden günler alan bir çok muhasebe işlemi, veri kaydı ve analizi günümüzde sadece dakikalar almakta ve hata oranı sıfıra yakın olmaktadır. Bu çalışma; bilgi teknolojilerinin etkisiyle geçmişten günümüze muhasebe uygulamalarındaki değişimi ve gelişimi ortaya koymaya çalışmaktadır.

1. Muhasebe Uygulamaları ve Bilgi Teknolojileri

Bilgi teknolojilerinin ilk uygulama alanlarından biri olan muhasebe, işletme faaliyetlerinin değerlendirilmesini sağlayan en önemli süreçlerden biridir. Binlerce müşterisi olan işletmeler, binlerce veriyi, stokları, alacak hesaplarını, bütçelemeyi, bordrolamayı, enflasyon muhasebesini, resmi defter

kayıtlarını, finansal hareketleri, diğer departmanlarla entegrasyonu muhasebe bilgi sistemleri sayesinde çok kısa sürede ve hata oranını en aza indirgeyerek gerçekleştirmektedirler. Bu nedenle bilgi teknolojileri ve muhasebe alanında geliştirilen sistemler işletmelerin muhasebe bilgi sistemleri için hayati önem taşımaktadır.

İşletmelerin bilgi sistemleri için; bilgiyi insanların kullanımına sunma amacıyla ortaya koyan, depolayan ve dağıtımını yapan bilgi teknolojileri, insanların beyinlerinde ve kağıt üzerinde duran bilgiyi örgüt genelinde bir sistem dahilinde herkesin paylaşımına ve yararına sunan teknolojilerdir. Veri ve enformasyonu bilgiye dönüştüren insanın kattığı değer; biçimlendirme, deneyim katma ve yorumlama iken, bilgi teknolojilerinin katkısı bu uygulamaları ortaya koyma, yönetme ve paylaşım becerileridir.(Davenport; 2001,182)

Günümüzde bilgi teknolojileri olmasızın işletmelerdeki iş akışının ve özellikle muhasebe uygulamalarının zamanında ve doğru olarak gerçekleşmesi imkansız hale gelmiştir.

Bilgi teknolojileri, bilgi yönetiminde bilgi iletme rolünü beş adımda gerçekleştirir. (Zack; 1999, 47)

- Bilgiyi çeşitli iç ve dış kaynaklarla ele geçirir,
- Bilgiyi çeşitli dijital nesnelere sınıflar, standartlaştırır, özetler, bilgi ünitelerine uygun hale getirir,
- Araştırma ve onaylama görevini yapar,
- İlgili kanallarla sunumu ve paylaşımında kullanım kolaylığı sağlar. İletişim faaliyetleri bilgi teknolojileri ile daha zengin ve etkileşimli modellerle gerçekleştirilir.

İşletmelerde veri ve bilgi işleme süreci birbirini izleyen işlemlerden geçen bir süreçtir. Veri işlemede girdi olarak işlenmiş ham veriler, belirli bir süreçten geçerek işlenmiş veri durumuna gelmektedir. Bilgi işleme sürecinde ise bu işlenmiş veri örgütsel hedefler doğrultusunda gerekli süreçlerden geçerek

(analiz, raporlama, sınıflama vb.) karar almaya yardımcı bilgi-lere dönüşmektedir. (Bensghir;1996, 21) Günümüzde örgütlerde muhasebe verileri-nin bu şekilde toplanması için yoğun bir iletişime gerek vardır. Bu tür yoğun bilişim temelli işlerde bilişim teknolojileri asıl önemlerini göstermekte, klasik hesap ya-pan makine anlamındaki bilgisayar yerine birbirlerine bağlanmış koordinasyon amaçlı sistemler ağırlık kazanmaktadır. Yönet-sel bilgi örgütlerin “bilişim sistemi” tara-fından işlenmektedir. Örgütler genellikle fiziksel sistem, yönetim sistemi ve bilişim sisteminden oluştuğu için, fiziksel sistemden yönetim sistemine giden her bilgi bilişim sistemiyle iletilir. (Leitch, Davis; 1992, 31)

İşletmelerin can damarını oluşturan muhasebe sistemleri bir firmada beş ana konuda bilgi oluşturmaya çalışır: (<http://www.bilgiyonetimi.org>.)

* Uzun vadeli planların hazırlanması ve bunlarla ilgili stratejilerin geliştirilmesi için,

* Firma kaynaklarının dağılımı ile ilgili kararlar için,

* Faaliyetlerle ilgili maliyet planlaması ve kontrolü için,

* Performans ölçümü ve değerlendirilmesi için,

* Kanunen gerekli finansal bilgilerin oluşturulması ve raporlanması için.

Muhasebe sistemleri genellikle yönetim ve finansal muhasebe olarak ikiye ayrılmıştır. Yönetim muhasebesi, firma yöneticilerinin, firmanın esas amaçlarını gerçekleştirebilmek için gerek duyduğu finansal bilgileri üretmek ve raporlamak yükümlülüğünü taşır. Bu nedenle, yukarıda belirtilen konuların ilk dördü ile doğrudan ilgilidir. Maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesinin en önemli bölümünü oluşturur. Maliyet muhasebesi, firmanın kaynaklarının sağlanması ve kullanılması ile ilgili bilgileri yansıtır. Bu açıdan, hem yönetim hem de finansal muhasebe için bilgi üretir. Yönetim ve maliyet muhasebesi, değer zincirini oluşturan tüm fonksiyonların yönetim ve koordinasyonunda yöneticilere bilgi

sağlar. Bu koordinasyonun sağlıklı olabilmesi işletmelerin oluşturduğu bilgi sisteminin ve bilgi teknolojileri tabanlı programlarına bağlıdır.

Genel Muhasebe adıyla da anılan Finansal Muhasebenin amacı ise, işletmenin finansal durumunu etkileyen olay ve işlemlerin para birimiyle ölçülen sonuçlarını işletme dışındaki kişi ve kurumlara bildirmektir. Bu kişi ve kurumlar esas itibarıyla devlet organları, kredi kuruluşları ve yönetici durumunda olmayan işletme sahipleri şeklinde üç grupta toplanabilir. Söz Konusu gruplardan her birisine dönemsel olarak yapılacak bildirimlerde ise bilanço ve gelir gider tablosu adlı iki rapor kullanılır. (Büyükmirza; 2003,27)

Günümüzde muhasebe işlemleri ve olayları kaydetme, sınıflandırma, raporlamaya yönelik kısa işlevlerin yanı sıra yapılan işlemlerin sonuçlarının analiz edilmesi bilgi teknolojileri sayesinde oldukça hızlanmıştır. (Bozfakıoğlu; 2002,151) Özellikle son yıllarda internetin gelişimi ile eskiden günler alan işlemler birkaç saat hatta birkaç dakika içinde gerçekleştirilebilmektedir.

Bilgisayarın muhasebe alanındaki başlıca faydaları şöyle özetlenebilir.(Can, Cey-hun; 2004, 26)

• İşlemlerin izlenmesi, bilgisayarla daha hızlı ve yalın bir şekilde dönüşmüştür.

• Raporların düzenlenmesi bilgisayarın yardımıyla daha kolay hale gelmiştir.

• Sonuçları anlamlandırmada bilgisayardan yararlanılmaya başlanmıştır.

• Bilgisayarın hızlı işlem yapma sonuçları anında ve istenilen detayda verebiliyor olması, karar alma sürecini hızlandırmıştır.

• Stok Seviyesi devamlı kontrol altında olduğu için üretimdeki aksamalar en aza indirgenmiştir.

• Finansal bilgilerin saklanabildiği bir veri tabanı oluşturularak geçmiş, şimdi ve gelecek hakkında bilgi sağlanması daha az zaman ve enerji harcanması sağlanmıştır.

Muhasebede bilgi teknolojilerinin kullanımı ticari yazılım ürünleri önemli rol oynamıştır. Önceleri, muhasebe faaliyetlerinin bilgisayar ortamında izlenmesine öncülük eden “genel muhasebe programları” geliştirilmiştir. Bu programlarda defter tutma ve devlet birimlerine verilecek beyanname ve bildirgelerin hızlı güvenilir ve daha düşük maliyetle hazırlanabilmesi mümkün olmuştur. Bu programlar planlama, kontrol ve karar desteği için gerekli bilgileri sağlamaktan uzaktır. Daha sonra genel muhasebe programları yerine muhasebede entegre programlar kullanılmaya başlanmış, böylelikle herhangi bir amaçla bilgisayara girilen bir bilginin muhasebe kaydının otomatik olarak yapılması sağlanmıştır.

Genel muhasebe programları ile başlayan gelişme son olarak işletmelerin tüm departman ve fonksiyonlarını bir bilgisayar sisteminde tümleşik hale getirilen kurumsal kaynak planlaması KKP (ERP) yazılımları ile devam etmiştir. KKP yazılımlarında muhasebe, tümleşik yapı içinde bir modül olarak yer almaktadır. (www.bilgi.yonetimorg.) KKP, kısaca tanımlanacak olursa, işletmelerin tedarikten, dağıtımına kadar tüm iş süreçlerini bütünsel bir veri/bilgi yönetim sistemi desteğiyle yönetilmesini sağlayan geniş kapsamlı ve modüler yapıya sahip bir yazılım paketidir. (Klaus, Roseman; 2000, 141) Kurumsal kaynak planlaması ERP, işletmelerin iç işlerinde olduğu gibi işletmeler arası bağlantıların kurulmasında da en iyi uygulamaları yansıtan bir programdır. ERP sisteminin faydaları arasında, eş zamanlı karmaşık süreçlerin çözümü, güvenilirlik düzeyi yüksek üretimler, gelişmiş müşteri hizmetleri, ve bilgi yönetimi bulunmaktadır. (Hunton, Lippincot 2003) Aynı zamanda karmaşık organizasyonlarda kontrol ve koordinasyon sistemi ERP programı sayesinde merkezileşmiştir. (Granlund, Malmi, 2002)

2. Şirketlerdeki Muhasebe Uygulamalarındaki Gelişim

İşletmelerin uygulamalarına bakıldığında bilgi teknolojilerinin ve özellikle son

yıllarda hızla geliştirilen ve yeni uygulamaların eklendiği muhasebe programlarının iş süreçlerinde büyük kolaylıklar sağladığını görebilmekteyiz. Örneğin gıda sektöründe faaliyet gösteren ve ihracat yapan bir firma kullandıkları birbirleriyle entegre farklı modüllerden oluşan programın içeriğinde; Genel Muhasebe, Alacaklar Muhasebesi, Borçlar Muhasebesi, Maliyet Muhasebesi, Nakit Yönetimi, Amortisman Yönetimi, Üretim Yönetimi, Envanter Yönetim, Satınalma Yönetimi, Satış-Sipariş Yönetiminin, Personel Yönetiminin bulunduğunu belirtmiştir.

Bu firmada tüm satınalma işlemleri Satınalma Modülünde gerçekleşmekte, muhasebe kayıtları otomatik olarak oluşmaktadır. Satınalma talebinden tedarikçi irsaliye-faturasına kadar tüm işlemler Satınalma yönetiminde oluşup ve yönetilmekte, aynı zamanda stok envanter kayıtları da oluşturulmaktadır. Müşteri siparişlerinin açılması ve yönetilmesi, müşteri/ürün takibi, Satış Yönetiminde gerçekleşmekte, sipariş dayalı sevkiyatların yapılması, faturalandırılması ve muhasebeye aktarımı da otomatik olarak oluşmaktadır.

Bunun dışında fabrikadaki her üretim için bir iş emri açılmakta, ürün reçetesine göre malzeme/hammadde ihtiyaçları belirlenmekte ve stokdan otomatik çekilmekte buna bağlı olarak olmayan malzemelerin satınalma talepleri açılmaktadır. Her iş emrinde kullanılan kaynakların belirlenmesinden sonra her iş emri için maliyet ayrı ayrı oluşturulmaktadır. Buna bağlı olarak ay sonunda üretim maliyetleri bu verilerden hareketle hesaplanmakta, üretimde kalite kontrol kayıtları da daha önce belirlenen ölçüler doğrultusunda kaydedilip, red ve kabuller buna göre belirlenmektedir.

Ayrıca Alacaklar Muhasebesi fatura verileri, Satış Sipariş Modülünden beslenmekte, tahsilat işlemleri ayrıca burada gerçekleştirilmektedir. Satınalma modülünde ise Borçlar Muhasebesi fatura verileri beslenip, ödemelerin buradan yapılması sağlanmaktadır. Tüm modüllerden muhasebe kayıtları otomatik olarak oluşmakta ve Genel Muhasebeye gelmekte,

Genel Muhasebede ayrıca diğer mahsup işlemleri ve finansman hareketleri (nakit yönetimi) gerçekleşmektedir. Uluslararası yazılım kullanan bu şirket, bu yazılım modüllerinin iş süreçlerinin verimliliği açısından çok önemli kazançlar sağladığını ileri sürmektedir.

İplik sektöründe faaliyet gösteren yabancı sermayeli uluslar arası bir şirket ise; genel olarak Satın alma-Satış ve Genel Muhasebe olmak üzere 3 ana bölümden ve birçok modülden oluşan bir muhasebe yazılımı kullanmaktadır. Bu işletme malzeme ve hammadde kartlarının oluşturulması ve tedarikçi cari hesaplarının oluşturulmasını Finans modülü ve satın alma modülü yardımıyla otomatik veri iletimi ile genel muhasebe kayıtlarına aktarmaktadır.

Muhasebe hesaplarının ve bunlara dayanılarak muhasebe raporlarının (Mizan-Bilanço-Kar/Zarar, ekstra vs.) alındığı bölüm olan genel muhasebede; satın alma-satış ve finans modüllerinden bilgiler aktarılarak muhasebe kayıtları oluşturulmaktadır. Bütün bilgiler ve kayıtlar geriye doğru istediğiniz kadar yıl sistemden takip edilebildiğinden kullanım kolaylığı ve bilgiye ulaşma çok kolay bir şekilde sağlanmaktadır. Kullanılan sistem sayesinde siparişi verilmiş bir hammaddenin satın alınmasının hangi aşamada olduğu bile izlene-bilmektedir. Şirket yetkilileri kullandıkları programın hem çok seçenekli rapor tanımları hem de Excel programına entegre rapor üretebilmesi nedeni ile önemli kolaylıklar ve zaman tasarrufu sağladığını belirtmektedirler.

Bu şirkette tüm finansal hareketler, ödemeler ile tüm resmi defter kayıtları ve kanuni yükümlülükler Finansal ve genel muhasebe bölümü sorumluluğunda bulunmaktadır. Genel muhasebe bölümü kayıtlarını ve işlemlerini yönetim ve maliyet muhasebesinden tam bağımsız değil eş zamanlı ve bir bilgi alışverişi içinde yapmaktadır. Bu kayıtların önceden belirlenmiş zaman içinde bitirilmesi ve yönetim muhasebesinin üst yönetime vereceği raporların zamanında ve doğru verilmesine imkan verecek

şekilde tamamlanması kullanılan program tarafından gerçekleştirilmektedir.

Sonuç

Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle eskiden günler alan bir çok veri kaydı ve analizi günümüzde sadece dakikalar almakta ve hata oranı sifıra yakın olmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse 1980'li yılların sonuna kadar maliyet çalışmalarını manuel yapan örnek olarak aldığımız gıda sektöründe faaliyet gösteren işletmede, stokla ilgili bütün giriş ve çıkışlar ve üretim maliyetleri elle yapılan bir tabloda tek tek çarpılıp bölünerek kayda alınmaktaydı. Bütün hesapların tek tek Üretim maliyeti hesapları mamul ambar tablosuna elle aktarılıyor ve en sonunda satılan malın maliyeti hesaplanabiliyordu. Bütün hesaplar tek tek hesap makinesi yardımıyla yapılıyordu. Genellikle 10-15 gün arası sürede dönem sonu stok maliyetine ulaşılabilirdi. 500 çeşit mamulün üretimini yapan firma bir sonuca ulaşıyordu ancak elle yapılan hesaplamalarda hata ister istemez çok oluyordu. Firma gelişen bilişim teknolojileri sonucu lotus programı ve kısa bir süre sonra Excel programını kullanmaya başladı. Böylece bilgileri miktar olarak girmek yetiyordu Excel programında bütün hesaplamalar otomatik olarak yapıyor sonuçlar o tablodan başka bir tabloya yeniden girilmeden kolayca kopyalana-biliyordu. Böylece bilgilere kısa sürede ulaşılıyordu ve hata da minimum düzeye iniyordu. 10 gün süren çalışmalar sonucu ulaşılan bilgilere artık 3-4 günde ulaşılıyordu. Daha sonraki dönemlerde ise ERP sistemine geçilince hepsi entegre olarak tablolar oluşunca, artık miktarların elle girilmesine gerek kalmamıştır.

Diğer firmada ise; Elle kayıt döneminden bilgisayar sistemine geçilen ilk yıllarda iş sürecinin diğer bölümlerinden bağımsız genel muhasebeye kayıt esasına yönelik basit programlar kullanılmaktaydı. Muhasebe çalışanları istenilen raporları bu programlardan almakta zorlanmaktaydı. Genel muhasebeden bilgi alındıktan sonra

Excel-lotus gibi programlar yardımıyla istenilen raporları hazırlanabilmektedir.

Özetle iki farklı sektörde, iki farklı özellikteki şirketlerde özellikle muhasebe iş süreçlerinin ne kadar karmaşık ve bilgi akışının ne kadar yoğun olduğunu görebilmekteyiz. Bu iş akışının hızlı ve hata oranının en aza indirgenerek yapılması, sadece gelişmiş yazılımlarla gerçekleşmesi mümkün değildir. Bilindiği gibi muhasebe verileri küçük bir işletme için bile oldukça fazla ve kontrol edilmesi gereken verilerdir. Muhasebe sistemleri ilgili alanları açısından, hem firma içindekiler hem de dışındakiler için bilgi üretme sorumluluğunu taşır. Küçük veya büyük her işletmenin muhasebe sistemlerinde işlenmesi gereken yüzlerce veriyi ancak bilgi teknolojileri sayesinde sınıflayıp, değerlendirip, rapor haline getirmesi mümkündür. Her gün hızla gelişen bilgi teknolojileri sayesinde muhasebe programları yenilenip, daha kısa zamanda, daha fazla miktarda veriyi işlevsel hale getirmektedir.

Kaynakça

Bensghir Türksel Kaya, Bilgi Teknolojileri ve Örgütsel Değişim, TODAİE, 1996 Ankara,

Büyükmirza Kamil, Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Gazi Kitabevi, Ankara, 2003

Bozfakıoğlu Nedim, Sabancı Holding Bütçe Muhasebe ve Konsolidasyon Daire Başkanı, XVII. Türkiye Muhasebe Kongresi, TÜRMÖB yayınları -199 10-12 Ekim 2002 İst.

Can Vecdi, Ceyhun Alper, Muhasebe Paket Programları, Sakarya Kitabevi, 2004,

Davenport Thomas H., Prusak Laurence, **İş Dünyasında Bilgi Yönetimi**, (Çev:Bank Kapital), Rota Yay., İstanbul, 2001

Granlund Markus, Malmi Teemu, Moderate Impact of ERPS on Management Accounting: Alag or Permanent Outcome? **Management Accounting Research**, volume 13, 2002, 299-321

Hunton James E., Lippincot Barbara, L. Reck Jacqueline, Enterprise Resource Planning Systems: Comparing Firm Performance of Adopters And Nonadopters, **International Journal of Accounting Information Systems**, Volume 4 Issue 3 September 2003, Pages 165-184

Klaus, K., Rosemann, M. ve Gable, G. G., What is ERP?, **Information Systems Frontiers**, 2000, 2:2, 141-162

Leitch R.A., Davis K.R., **Accounting Information Systems**, Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1992

Zack Micheal H., "Managing Codified Knowledge", **Sloan Management Review**, Vol 40, Summer 1999

<http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl.15.03.2006>

Üniversite Giriş Birinci Basamak Sınavlarında 15 ve Yüksek Soru Çözenler (2006)

Okul Türü	Aday Sayısı	Türkçe		Sos.Bil.-1		Matematik		Fen Bil.-1	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Lise	924.672	61.640	6,67	25.504	2,76	27.209	2,94	2,94	0,16
Lise (YDA)	111.903	24.820	22,18	7.101	6,35	12.429	11,11	11,11	1,08
Anadolu Lisesi	87.656	25.154	28,70	7.739	8,83	25.877	29,52	29,52	5,71
Y.Dil Eğ. Yapan Özel L.	22.051	3.709	16,82	1.077	4,88	3.024	13,71	13,71	2,52
Fen Lisesi	6.093	2.822	46,32	922	15,13	4.828	79,24	79,24	38,03
Özel Lise	10.640	1.035	9,70	234	2,20	876	8,23	8,23	1,33
Özel Fen Lisesi	2.745	705	25,68	198	7,21	1.354	49,33	49,33	15,88
Lise Çıkışlılar Toplamı	1.170.970	120.337	10,28	42.911	3,66	75.705	6,47	6,47	0,96
Öğretmen Liseleri	12.238	4.242	34,66	1.622	13,58	3.713	30,34	30,34	4,85
İmam Hatip Liseleri	27.879	3.557	12,76	1.708	6,13	468	1,68	1,68	0,04
Ticaret Meslek Liseleri	61.683	1.135	1,84	372	0,60	423	0,69	0,69	0,02
Teknik Liseler	11.547	97	0,84	20	0,17	468	4,05	4,05	0,20
Endüstri Meslek Liseleri	107.593	561	0,52	161	0,15	1.265	1,18	1,18	0,06
Kız Meslek Liseleri	67.372	2.621	3,89	539	0,80	18	0,28	0,28	0,02
Mes. Lis. Çıkışlar Toplamı	299.194	8.677	2,90	3.027	1,01	3.006	1,00	1,36	0,05
Genel Toplam	1.482.402	133.256	8,99	47.600	3,21	82.4247	5,56	11.917	0,80

Kaynak: Cumhuriyet Gazetesi, 21.09.2006